

Collegeprogramma 2018-2022

Inhoudsopgave

Collegeprogramma 2018-2022.....	1
Inhoudsopgave.....	3
Samen duurzaam vooruit.....	3
Ambitie	4
Vitale stad	4
Open bestuursstijl.....	5
Organisatieontwikkeling.....	5
Majeure opgaven	6
Centrum Waalwijk en Museum Plus	6
Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat	6
Insteekhaven	6
Akkerlanen	6
Haven 8	6
Nieuwe opgaven	7
Samenleven	7
Sociaal Domein.....	7
Economie & werk	8
Arbeidsmigranten	8
Duurzaam & klimaat.....	8
Wonen	8
Veiligheid.....	9
Mobiliteit	9
Data & Smart City	10
Kerkvaartse Haven Waspik	10
Relatie inwoner en gemeente.....	10
Regionale samenwerking	11
Financieel overzicht.....	11
Bijlagen	16
Financiële mutaties Coalitieprogramma	16
Toelichting financiële mutaties	22
Burgemeester Nol Kleijngeld.....	24
Wethouder John van den Hoven (LokaalBelang)	25
Wethouder Ronald Bakker (VVD).....	25
Wethouder Dilek Odabasi (Groenlinksaf)	26
Wethouder Eric Daandels (CDA).....	27

Samen duurzaam vooruit

Samen duurzaam vooruit

Waalwijk is een aantrekkelijke gemeente om in te wonen, te werken, te leven, te ondernemen en te verblijven. Dat willen wij graag zo houden en bij voorkeur versterken. We willen duurzaam vooruit, in Samenleving, in Economie en in Klimaat. De samenleving in balans: daar staan wij de komende periode voor. Na een aantal economisch magere jaren bloeit Waalwijk weer. Dit maakt het mogelijk om juist nu te investeren in de kwaliteit van samenleven zodat iedereen ervan profiteert, in het klimaat zodat we klimaatneutraal worden en in de economie zodat we klaar zijn voor de toekomst. Wij vinden het essentieel dat het goed gaat met de inwoners van de gemeente Waalwijk. Dat mensen zichzelf kunnen redden en bereid zijn een helpende hand aan elkaar en de omgeving te bieden. Eigen kracht en zelfredzaamheid zijn namelijk niet voor iedereen weggelegd. Inwoners die moeite hebben

om mee te (blijven) doen, krijgen vanuit de gemeente hulp: laagdrempelig, vroegtijdig en dichtbij. Gelukkig kunnen we in Waalwijk rekenen op de inzet van vele actieve inwoners, vrijwilligers, organisaties en ondernemers. Ruimte voor het maatschappelijk initiatief en de netwerksamenleving blijft van groot belang voor een vitale stad. De gemeente kan niet alles aanpakken en oplossen. Juist in het samenspel tussen inwoners, organisaties, ondernemers en overheid komen innovatie en maatschappelijke meerwaarde tot stand. De afgelopen periode zijn er al veel maatschappelijke opgaven opgepakt. Maar er liggen ook nieuwe taken. Hoe zorgen we er bijvoorbeeld voor dat onze economie blijft bloeien? Dat kwetsbare inwoners actief mee kunnen doen in de samenleving? Dat het voorzieningenniveau wordt versterkt? En dat de doelstellingen zoals groen- en biodiversiteit, klimaatadaptatie en energietransitie worden gerealiseerd?

Ambitie

Ambitie

Ons doel is om duurzame stappen te zetten die bij Waalwijk passen: een stad waar kansen worden benut en waar iedereen kan mee doen.

We willen daarom blijven werken aan een goede balans tussen zorg en welzijn voor onze inwoners, aan onze economische positie en werkgelegenheid en aan een duurzame & gezonde omgeving. In alles wat we de komende periode gaan doen, nemen wij de balans tussen samenleving, economie en klimaat als uitgangspunt. Wij zijn ervan overtuigd dat welzijn, economie en klimaat elkaar kunnen versterken. Verduurzaming jaagt de economie en innovatie aan. De economische dynamiek aan de noordkant van de A59 kan de leefbaarheid aan de zuidkant vergroten. En dankzij de kracht van werkende en ondernemende inwoners ontstaan er nieuwe economische ontwikkelingen.

Verder is de Strategische Visie 'Waalwijk 2025- Samen werken aan de toekomst' een belangrijke inspiratiebron en leidraad in ons werken. Voor veel opgaven is de financiële dekking al geregeld. In dit coalitieprogramma vermelden we daarom alleen de concrete intensiveringen.

Vitale stad

Vitale stad

Waalwijk heeft iedereen nodig. Enerzijds om onze economische potentie volledig te benutten en anderzijds om een gezond leefklimaat voor onze inwoners te behouden. We moeten durven pionieren en innoveren. Lef, ondernemerschap, flexibiliteit, creativiteit en experimenten zijn nodig om de opgaven waar we voor staan te realiseren. Daar waar nodig of nuttig faciliteren wij dit.

Wij vinden het belangrijk dat iedereen kan meedoen en daadwerkelijk meedoet op het gebied van economie en arbeidsmarkt, maar zeker ook op maatschappelijk vlak. Niet voor niets staat in het VN-verdrag 'Rechten voor mensen met een handicap' dat mensen met een beperking dezelfde kansen en mogelijkheden moeten hebben als mensen zonder beperking. Een vitale stad vraagt om een open, toegankelijke samenleving. Fysiek: in de vorm van een toegankelijke, betere inrichting van openbare ruimte, voorzieningen en arbeidsplaatsen. Maar ook sociaal, waarbij er ruimte wordt gecreëerd voor mensen voor wie 'meedoen' niet vanzelfsprekend is. Dat zijn niet alleen de meest kwetsbare inwoners, maar ook inwoners waarmee het ogenschijnlijk goed gaat. Wijkgericht werken en ontmoetingsvoorzieningen in de buurt kunnen er voor zorgen dat inwoners (blijven) meedoen.

Ondernemers spelen een grote rol in onze vitale stad. Naast de economische groei die zij brengen, zouden ze wat ons betreft ook op maatschappelijk vlak actief moeten bijdragen.

“Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen” kan op verschillende manieren tot stand komen. Denk bijvoorbeeld aan het creëren van arbeidsplaatsen voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en aan het beschikbaar stellen van tijd, kennis, capaciteit, middelen, vastgoed of sponsoring.

Open bestuursstijl

Open bestuursstijl

De coalitie staat voor een open en transparante bestuursstijl. Een bestuursstijl waarbij we proactief de samenwerking opzoeken. Met inwoners, organisaties, ondernemers, en met andere overheden. Ook willen we tot een nieuwe samenwerking en verhouding met de raad komen. We willen elkaar en de Waalwijkse samenleving versterken en de ruimte geven, elkaar scherp houden en daadwerkelijk luisteren naar wat alle betrokken partijen zeggen. Met dit coalitieprogramma geven we alle partijen de mogelijkheid om ideeën in te brengen. Verschillen tussen partijen horen volgens ons bij een levendige democratie. Hiermee zetten we een eerste stap naar een samenwerking waarbij we telkens vanuit onze ambities, vanuit een inhoudelijk debat, op het juiste niveau, een transparante afweging maken in keuzes, alternatieven en financiële haalbaarheid. De volgende stap is dat we samen uitwerken wat deze open bestuursstijl van ons vraagt. Coalitie en oppositie hebben aangegeven de uitwerking van dit programma periodiek te willen evalueren.

Organisatieontwikkeling

Organisatieontwikkeling

De uitdagingen waar we voor staan vereisen een duidelijke aansturing, flexibele processen en inzichtelijke informatie. Hiervoor is een intensivering op het terrein van Planning en Control nodig. Ook vragen de veranderingen veel van de medewerkers van de gemeente: flexibel handelen, ondernemend zijn, zich betrokken tonen en uitstekend samenwerken. Sinds 2015 is hier aan gewerkt onder de noemer ‘Vanzelfsprekend Waalwijk’. Een hoger opleidingsbudget zorgt voor verankering.

In 2016 is gestart met programmatisch werken door het tijdelijk aanstellen van drie programmamanagers (Binnenstad, Economie en Veiligheid). Hiermee hebben we een eerste stap gezet om de maatschappelijke opgaven centraal te stellen. Wij vinden programmamanagement een krachtig instrument, maar een goede evaluatie hiervan is wel belangrijk. Deze evaluatie is nog niet uitgevoerd. Gezien de grote opgaven waar we voor staan, zie hoofdstuk 6 en 7, zetten we het programmamanagement voor Binnenstad, Economie en Veiligheid voor 2019 en 2020 voorlopig voort. Ook voegen we nieuw programmamanagement voor Duurzaamheid toe. Daarbij stellen we de voorwaarde dat er na twee jaar, vóór de kadernota 2021, een evaluatie plaatsvindt van het programmamanagement waarin zichtbaarheid, toerusting, inbedding in de organisatie, slagkracht en de behaalde resultaten en effecten belangrijke meetindicatoren zijn. Op basis daarvan besluiten we of het programmamanagement wordt gecontinueerd. Naast een programmamanager heeft elk programma een ontwikkelbudget ter beschikking. En voor alle vier programma’s is een uitvoeringsbudget gereserveerd waaruit de uitvoeringsmaatregelen op basis van concrete plannen kunnen worden gedekt.

Doelstellingen

Organisatieontwikkeling

Maatregelen

C18 | Programma-ontwikkelbudget voor de komende twee jaar is jaarlijks € 75.000 per programma

Omschrijving (toelichting)

C18 | Programmamanagement Binnenstad, Veiligheid en Economie voortzetten + programma Duurzaamheid opzetten, na 2 jaar evaluatie

Omschrijving (toelichting)

C18 | Structureel budget voor verbetering P&C cyclus; jaarlijks € 80.000

Omschrijving (toelichting)

C18 | Structureel verhoging budget voor opleidingen t.o.v. 2018; 2019 € 159.000, 2020 € 201.000, 2021 € 243.000 en 2022 € 285.000

Omschrijving (toelichting)

C18 | Uitvoeringsmaatregelen kunnen worden gedekt uit het Uitvoeringsbudget dat voor alle vier de programma's samen is gereserveerd (€ 1.000.000). Het college beslist over besteding van deze middelen.

Omschrijving (toelichting)

Majeure opgaven

Centrum Waalwijk en Museum Plus

Doelstellingen

Centrum Waalwijk en Museum Plus

Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat

Doelstellingen

Gebiedsontsluiting Oostelijke Langstraat

Insteekhaven

Doelstellingen

Insteekhaven

Akkerlanen

Doelstellingen

Akkerlanen

Haven 8

Doelstellingen

Haven 8

Nieuwe opgaven

Samenleven

Doelstellingen

Samenleven

Maatregelen

C18 | Budget voor Buitensportvoorzieningen; € 150.000 in 2019 en 2020 en vervanging van toplagen kunstgrasvelden: € 200.000 in 2019 en € 600.000 in 2020

Omschrijving (toelichting)

C18 | Budget voor Go Waalwijk; € 150.000 in 2018 en 2019

Omschrijving (toelichting)

C18 | Renovatie gedateerde sporthallen € 3.000.000 met een kapitaallast van € 145.000

Omschrijving (toelichting)

C18 | Structureel verhogen Evenementenbudget; jaarlijks met € 35.000

Omschrijving (toelichting)

C18 | Structureel budget voor Huis van Waalwijk; jaarlijks € 50.000

Omschrijving (toelichting)

C18 | Structureel budget voor Het Taalhuis € 22.000, toeleiding voor- en vroegschoolse educatie € 10.000 en de Schakelfunctionaris € 43.000 jaarlijks

Omschrijving (toelichting)

C18 | Kapitaallasten bij SCC'55; jaarlijks € 8.000 met ingang van 2020

Omschrijving (toelichting)

C18 | Kapitaallasten bij sloop De Wierd; jaarlijks € 8.000 met ingang van 2020

Omschrijving (toelichting)

C18 | Structureel budget voor wijkkranten Waalwijk, Sprang-Capelle, Waspik; jaarlijks € 14.000

Omschrijving (toelichting)

Sociaal Domein

Doelstellingen

Sociaal Domein

Maatregelen

C18 | Structureel budget voor Integrale Aanpak Sociaal Domein; jaarlijks € 150.000

Omschrijving (toelichting)

C18 | Structureel verhogen innovatiebudget lokale initiatieven jeugdzorg; jaarlijks met € 44.000 zodat er € 100.000 beschikbaar is

Omschrijving (toelichting)

Economie & werk

Doelstellingen

Economie & werk

Maatregelen

C18 | Structureel budget voor innovatieve pilots; € 150.000 jaarlijks

Omschrijving (toelichting)

Arbeidsmigranten

Doelstellingen

Arbeidsmigranten

Maatregelen

C18 | Budget voor extra handhaving; € 50.000 in 2019 en 2020

Omschrijving (toelichting)

Duurzaam & klimaat

Doelstellingen

Duurzaam & klimaat

Maatregelen

C18 | Budget voor implementatie Omgevingswet; € 600.000 in 2019

Omschrijving (toelichting)

Wonen

Wonen

We streven naar een woningmarkt waar voor iedereen een geschikte plek is. Kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit en maatwerk staan hierin centraal. Kortom: duurzame woningen, woningen die aansluiten bij woonwensen en woningen die bestendig zijn voor verschillende levensfasen. We zetten in op levensloopbestendige wijken en op kwaliteit van buurten. Het stedenbouwkundig ontwerp moet goed in elkaar steken en eraan bijdragen dat mensen in een veilige, goed bereikbare en aantrekkelijke omgeving wonen. Ook een groene omgeving met ruimte voor spelende kinderen, ontmoeting en beweging draagt hieraan bij.

Extra aandacht besteden wij aan de doelgroepen die ondersteuning nodig hebben bij het vinden van een geschikte plek. Bijvoorbeeld de starters op de woningmarkt, mensen met een middeninkomen die net teveel verdienen om bij een corporatie te mogen huren, mensen met een ondersteuningsvraag, spoedzoekers en statushouders. We helpen hen door bijvoorbeeld financiële ondersteuning te bieden in de vorm van een starterslening, door afspraken te maken met woningcorporaties en ontwikkelende partijen of door ruimte te bieden aan kleinschalige experimenten met bijzondere woonvormen. Concreet onderzoeken we of we de voorwaarden voor het aanvragen van startersleningen kunnen verruimen. Tegelijkertijd werken we aan een duurzame toekomstbestendige woningvoorraad. Bij nieuwbouw kijken we welke woningkwaliteit toegevoegd moet worden om in de toekomst te voorzien in de behoefte. We willen voldoende aanbod van woningen in de verschillende kernen. Vooral voldoende sociale woningbouw, meer betaalbare koop- en huurwoningen in de vrije sector en meer woningen in het duurdere segment van de vrije sector. Hierbij gaat inbreiding voor uitbreiding. Waar mogelijk bieden we ruimte aan collectief en particulier opdrachtgeverschap. Ook voor de bestaande woningvoorraad liggen er grote opgaven op het gebied van wonen en zorg en duurzaamheid. Met corporaties maken we afspraken over de investeringen in hun bestaande voorraad. Daarnaast willen we nieuwe initiatieven stimuleren in het kader van bewustwording en het treffen van eigen maatregelen in particuliere woningen (circa 70% van de woningmarkt is in particuliere handen).

Veiligheid

Veiligheid

Met het programma 'Veiligheid' heeft Waalwijk de afgelopen jaren gewerkt aan een veilige leefomgeving voor onze inwoners. De ontwikkelingen op veiligheidsgebied gaan echter snel en blijven onze aandacht vragen. Daarbij blijven we focussen op de door de raad geprioriteerde thema's: georganiseerde criminaliteit, high impact crimes en overlast. Binnen deze thema's zien we namelijk verschuivingen in het aantal en het soort incidenten. Waar sommige zaken afnemen (zoals het aantal woninginbraken), nemen andere zaken in aantallen en ernst toe (zoals drugsgerelateerde criminaliteit). Ondernijning is overal aanwezig. Ook de weerbaarheid en integriteit van het lokaal bestuur is een aandachtspunt. Daarom blijven we investeren in het programma 'Veiligheid'. Problemen en signalen moeten nog eerder worden opgepakt. We gaan aan de slag met nieuwe werkvormen die we in de praktijk beoordelen op hun effectiviteit. Samen met het onderwijs investeren we in de jeugd zodat we beter weten wat er speelt en kansen beter benutten. Om sneller in te kunnen spelen op ongewenste ontwikkelingen, zetten we onze informatie en gegevens beter in. Uiteraard binnen de kaders van de privacywetgeving.

We investeren in bestuurlijke en ambtelijke bewustwording zodat veiligheid als een rode draad wordt meegenomen in stedelijke en sociale ontwikkelingen. En we betrekken inwoners en bedrijven actief bij het voorkomen en bestrijden van criminaliteit. Door hen meer bewust te maken van wat er speelt en de eigen invloed die zij op hun omgeving kunnen hebben, genereren we meer maatschappelijke signalen waarop we kunnen inspelen.

Mobiliteit

Doelstellingen

Mobiliteit

Maatregelen

C18 | Structureel budget voor innovatie in mobiliteit; jaarlijks € 150.000 en incidenteel € 200.000

Omschrijving (toelichting)

Data & Smart City

Doelstellingen

Data & Smart City

Maatregelen

C18 | Incidenteel budget voor data & smart city € 300.000

Omschrijving (toelichting)

Kerkvaartse Haven Waspik

Kerkvaartse haven Waspik

Voor de verdere ontwikkeling, verdieping en verbreding van de Kerkvaartse Haven in Waspik is het belangrijk dat we vaart maken met de samenwerking met private partners. Uitgangspunt is privatisering. In 2018 wordt het haalbaarheidsonderzoek afgerond. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek bepalen we het vervolg.

Relatie inwoner en gemeente

Relatie inwoner en gemeente

Het gezamenlijk eigenaarschap van de Waalwijkse samenleving met onze inwoners, ondernemers en organisaties vraagt om een gemeente die ruimte geeft aan de initiatieven van anderen en tijdig meebeweegt. Een gemeente die los kan laten, durft te handelen vanuit vertrouwen en stuurt op hoofdlijnen. Dit geldt zowel ambtelijk als bestuurlijk.

In Waalwijk krijgt burger- en overheidsparticipatie op verschillende manieren vorm en vinden er diverse experimenten plaats. Vanuit de raad is er een nieuwe werkwijze ontwikkeld met een Waalwijkse Podium en laagdrempelige discussieavonden waarop inwoners, ondernemers, organisaties hun stem en ideeën kunnen laten horen. En vanuit de ambtelijke organisatie worden er verschillende instrumenten ingezet om burger- en overheidsparticipatie te stimuleren. Denk bijvoorbeeld aan het Inwonerspanel, Het Beste Idee van Waalwijk, de Buurttop en Jongerentop en de Waalwijkse LABS. Voor de toekomst ligt er de uitdaging om de inzet vanuit de raad en het college op het terrein van burger- en overheidsparticipatie goed op elkaar aan te laten sluiten. Op deze manier ontstaat er meer synergie en een duidelijk beeld van de inzet van de gemeente voor inwoners, ondernemers en organisaties. Verder onderzoeken we op welke manier we een Burgerbegroting vorm kunnen geven waarbij inwoners een deel van het gemeentelijk budget bestemmen.

De nieuwe werkwijze van de raad en de verdere ontwikkeling daarvan vraagt een extra investering om de griffie te ondersteunen. Met name op het terrein van communicatie in relatie tot participatie. Ook hier geldt dat er na twee jaar een evaluatie plaatsvindt. De coalitie heeft een goede dienstverlening van de gemeentelijke organisatie hoog in het vaandel staan. Een belangrijk onderdeel hiervan is de dienstverlening van Publiekszaken waar mensen terecht kunnen voor o.a. reisdocumenten. Naast de bestaande (avond)openstelling gaan we ook werken met een wekelijkse zaterdagopenstelling. We starten met een pilot voor één jaar met na 1 jaar een evaluatie.

Doelstellingen

Relatie inwoner en gemeente

Maatregelen

C18 | Extra budget Griffie; € 80.000 in 2019 en 2020

Omschrijving (toelichting)

C18 | Extra budget voor zaterdagopenstelling; € 50.000 in 2019

Omschrijving (toelichting)

C18 | Structureel budget voor doorontwikkeling strategische visie - Waalwijkse LABs; jaarlijks € 25.000

Omschrijving (toelichting)

C18 | Structureel budget voor het inwonerspanel; jaarlijks € 34.000

Omschrijving (toelichting)

Regionale samenwerking

Regionale samenwerking

Onze ambities voor Waalwijk zijn alleen te realiseren in samenwerking met andere overheden. We komen op voor de belangen van onze inwoners, organisaties en ondernemers en zoeken de samenwerking als dit op kosten, kwaliteit, kwetsbaarheid en klantgerichtheid tot betere prestaties leidt. Dit doen we bijvoorbeeld via landelijke netwerken als de VNG en het Platform voor Middelgrote Gemeenten, in de provincie in Midsize Brabant en regionaal via Hart van Brabant en de Langstraatsamenwerking. We willen graag met Heusden en Loon op Zand samenwerken, waarbij het behoud van de eigen identiteit voor alle drie mogelijk moet blijven. Uitgangspunt voor ons is dat de samenwerking in de Langstraat vrijwillig, maar niet vrijblijvend is, en dat we door samen te werken een hoger ambitieniveau kunnen realiseren dan alleen. In Langstraatverband zien we kansen om samen een kwaliteitsslag te maken op thema's als duurzaamheid, ondermijning en arbeidsmigranten.

Doelstellingen

Regionale samenwerking

Maatregelen

C18 | Structureel budget voor regionale samenwerking; jaarlijks € 25.000

Omschrijving (toelichting)

Financieel overzicht

Inleiding

Anders dan in de coalitieprogramma's van de vorige bestuursperiodes staat er op deze plaats geen opsomming van alle maatregelen en activiteiten die de komende jaren uitgevoerd moeten worden. Het perspectief aan de start van de komende bestuursperiode is

anders dan in de periodes 2010-2014 en 2014-2018 toen er grote bezuinigingsopgaven lagen.

Bestuursperiode	Totale ombuiging	Waarvan
2006-2010	€1.400.000	€200.000
2010-2014	€6.800.000	€900.000
2014-2018	€5.800.000	€1.500.000
Totaal	€14.000.000	€2.600.000

Het is een bewuste keuze ons nu tot hoofdlijnen te beperken. Dus: wel de financiële kaders aangeven en de speerpunten benoemen, maar niet de gedetailleerde invulling daarvan. Dit biedt de mogelijkheid voor het college en de raad om in te spelen op de actualiteit. Niet alles van tevoren dichtspijkeren maar alle raadsfracties jaarlijks de gelegenheid geven om hun inbreng te hebben. Dat is waar wij voor staan. Als bijlage bij dit coalitieprogramma is een overzicht gevoegd dat de financiële vertaling van het beleid voor de komende vier jaar weergeeft. Dit overzicht wordt gebruikt voor de samenstelling van de begroting 2019. De daadwerkelijke besluitvorming over de mutaties vindt plaats bij de vaststelling van de begroting 2019 voor wat betreft het begrotingsjaar 2019. De bij de begroting 2019 behorende meerjarenramingen 2020-2021-2022 neemt u dan voor kennisgeving aan. Er liggen ook enkele zaken die we nog dit jaar willen uitvoeren. Met de dekking van de lasten daarvan is in dit document rekening gehouden.

Financiële uitgangspositie

Op de exploitatie

De door de raad vastgestelde begroting 2018 is geactualiseerd met alle zaken die zich nadien hebben voorgedaan en als onontkoombaar moeten worden aangemerkt.

Het beeld wordt dan:

	2019	2020	2021	2022
begrotingsruimte	€265.000	€1.862.000	€2.246.000	€2.933.000

Dit positieve beeld komt voornamelijk tot stand door een aanmerkelijk hogere algemene uitkering uit het gemeentefonds die gemeenten in staat moet stellen om tot uitvoering van het Interbestuurlijk Programma over te gaan. Dit is een akkoord tussen overheden om de maatschappelijke vraagstukken uit het regeerakkoord op te pakken. Het programma bevat onderwerpen als wonen, bereikbaarheid, klimaat, energie et cetera. Het extra geld dat gemeenten hiervoor krijgen, is niet geormerkt, noch zijn er op VNG niveau concrete afspraken gemaakt over de inzet van middelen. Wij zijn van mening dat ons coalitieprogramma en de door ons voorgestelde inzet van financiële middelen in lijn zijn met wat het Interbestuurlijk Programma beoogt.

De begrotingsruimte voor de komende jaren beschouwend, zien wij een toenemende ruimte, waarbij het jaar 2019 in negatieve zin afwijkt. Wij kiezen ervoor om ten minste op termijn structureel sluitende begrotingen voor te leggen. Het zonder inzet van incidentele middelen niet sluitend zijn van het begrotingsjaar 2019 is daaraan ondergeschikt.

Vanuit deze visie is er structurele begrotingsruimte beschikbaar vanaf 2020 ten minste jaarlijks €1.800.000, vanaf 2021 meer.

Inzicht in het vermogen

De positie van de Algemene Reserve is aanmerkelijk verbeterd, met name door de toevoegingen vanuit de risicoreserve sociaal domein en de tussentijdse winstneming uit grondexploitatie. In het overdrachtsdocument is een beschikking over de Algemene Reserve - om het voorgestelde incidenteel beleid te dekken - verwerkt van €4.700.000 en vastgesteld dat de reserve daartoe, in het licht van risico's en weerstandsvermogen, die mogelijkheid biedt.

Wij kiezen voor een wat andere insteek vanuit onze opvatting dat winsten behaald met de exploitatie van industrieterreinen - en overigens ook vanuit de voorgestane nieuwe woonlocatie Akkerlanen - ten goede moeten komen aan Waalwijk en de inwoners die er leven en werken. Deze winsten zijn met de kennis van nu zo goed mogelijk berekend en er zouden dan in de komende bestuursperiode uit grondexploitatie winsten kunnen worden genomen tot €25.000.000. Maar er zijn onzekerheden over de exacte bedragen en over de momenten waarop. Ook moet er rekening mee gehouden worden dat er per eind 2019 op grond van de voorschriften tegen aankoopwaarde geregistreerde gronden met €7.000.000 afgewaardeerd moeten worden naar de waarde in huidige bestemming (landbouwgrond). Daarnaast willen we wijzen op de onzekerheden rond de uiteindelijk voor GOL, Insteekhaven en Museum definitief benodigde bedragen en mogelijk extra noodzakelijke/gewenste investeringen zoals het treffen van maatregelen om de geluidsoverlast van de A59 te reduceren. Concrete dekkingsmiddelen hiervoor zijn er (nog) niet en er kan niet geanticipeerd worden op nog niet gerealiseerde winsten uit grondexploitatie.

Wat is wel concreet aanwezig?

De in 2017 toegevoegde winsten uit Haven 7 (€3.700.000) en afbouw Haven 1 tot en met 6 (€3.600.000) hebben geleid tot een surplus van €6.500.000 boven het aan de reserve grondexploitatie gestelde maximum/minimum van €5.000.000. Het surplus is gestort in de Algemene Reserve.

Alles overwegend willen wij de komende bestuursperiode als volgt handelen:

Vanuit de algemene reserve zonderen wij een bedrag van €6.500.000 af in een nieuwe bestemmingsreserve Beleidsreserve 2019-2022 ten behoeve van intensivering van beleid in de jaren 2019-2020-2021-2022. Jaarlijks zullen wij bij de begroting aangeven wat de beschikking over die reserve in het betreffend begrotingsjaar zal zijn en maken we de benodigde bedragen vrij uit de reserve.

Per eind 2019 worden de gronden gelegen in Haven West (het oostelijk gedeelte) voor een bedrag van €7.000.000 afgeboekt ten laste van de reserve Grondexploitatie en voor het eventueel niet toereikend deel ten laste van de Algemene Reserve. We accepteren daarmee dat de reserve Grondexploitatie op nihil komt, zich tijdelijk onder het door de raad vastgestelde minimum van €5.000.000 bevindt en dus niet hoeft te worden aangevuld uit de Algemene Reserve. Aanvulling van de reserve tot €5.000.000 zal geprioriteerd plaatsvinden door toevoegingen van winsten behaald met de grondexploitatie.

Vanuit de te realiseren winsten in verband met grondexploitatie wordt zo in eerste instantie de reserve Grondexploitatie weer op het vereiste minimumniveau gebracht. Vervolgens kan overwogen worden door de raad op voorstel van college om het surplus toe te voegen aan de bestemmingsreserve Beleid 2019-2022.

Voor de komende bestuursperiode is ten minste beschikbaar een eenmalig bedrag van €6.500.000 voor nieuw beleid. Daarnaast kunnen beschikbaar komen: de overschotten die zich in de exploitatie voordoen en de winsten behaald met grondexploitatie nadat de reserve Grondexploitatie het vastgestelde niveau van €5.000.000 weer heeft bereikt.

Alles wat incidenteel op de begroting staat, wordt na twee jaar geëvalueerd. Daarna wordt gekeken of structurele dekking noodzakelijk of gewenst is. Met structurele dekking bedoelen wij dekking voor de komende coalitieperiode van vier jaar.

Belastingen en Heffingen

Zeer onlangs is de 'Atlas van de lokale lasten 2018' verschenen. In dit onderzoek van het COELO worden 380 gemeenten in Nederland vergeleken op onder meer tarieven van OZB, afvalstoffenheffing en rioolrechten. Hieruit blijkt dat Waalwijk de 28e plaats van goedkoopste gemeenten bekleedt.

Ter vergelijking:

Waalwijk	28
Heusden	62
Oosterhout	116
Dongen	186
Loon op Zand	298

Waalwijk heft voor woningen ongeveer gemiddelde tarieven (voor niet-woningen zijn de tarieven aanmerkelijk lager (bijna 26%) dan het gemiddelde tarief van Nederlandse gemeenten), de afvalstoffenheffing is in Waalwijk uitgesproken laag (€198,- voor een meerpersoonshuishouden tegen €253,- gemiddeld en ook het rioolrecht ligt in Waalwijk lager dan gemiddeld (€143,- voor een meerpersoonshuishouden in een eigen woning tegen €194,- gemiddeld).

Het is onze intentie om in de komende bestuursperiode niet tot tariefverhogingen, anders dan in verband met inflatiecorrectie, over te gaan. Dit geldt voor alle tarieven van belastingen, overige heffingen en vergoedingen voor het gebruik van sportaccommodaties. Wij overwegen wel om nachtverblijfbelasting in te voeren voor kort verblijvende huurders. Niet om extra inkomsten te verwerven, maar om de kosten van toezicht en handhaving te dekken. Wij gaan ervan uit dat de huidige pilot (het eerste uur gratis parkeren) een structureel gevolg krijgt onder voorbehoud van de evaluatie hiervan die 21 juni 2018 door de raad zal worden besproken. Voortzetting van de pilot betekent dat de opbrengsten naar verwachting de kosten zullen dekken.

De drie grote projecten en het sociaal domein

Dekking van de jaarlijkse lasten van de drie grote investeringen in Museum Plus, Oostelijke insteekhaven en de GOL zijn in de begroting vanaf het jaar 2020 geheel gerealiseerd.

Wij accepteren dat loon- en prijsstijgingen kunnen leiden tot overschrijdingen van de geraamde kosten, maar houden hiermee nu niet op voorhand rekening. Wel zullen wij in de begroting geraamde bedragen voor deze investeringen die nog niet benodigd zijn reserveren voor de dekking van loon- en prijsstijging.

Voor de uitvoering van het sociaal domein en de oude Wmo zijn taakstellende budgetten in de begroting geraamd.

Gezien het open eind van diverse regelingen in het sociaal domein accepteren wij hier overschrijding van de begrotingsbudgetten. Hiervoor is een risicoreserve gevormd van maximaal €2.000.000.

Duurzaam financieel beleid en beheer

De gemeente heeft haar zaken financieel op orde. Het voorzieningenniveau in Waalwijk is hoog en bijvoorbeeld scholen zijn gehuisvest in prima toekomstbestendige gebouwen. Dit heeft wel wat gekost. De schuld van Waalwijk in de vorm van aangetrokken geldleningen is relatief hoog (€160 miljoen), ook in verhouding tot het eigen vermogen (€80 miljoen). Een indicatie vormt ook de financieringspositie en die was bij de begroting 2018 zo'n €50 miljoen negatief (financieringstekort).

De komende jaren staan grote investeringen op het programma (GOL-insteekhaven-museum) voor circa €60 miljoen.

De rente is momenteel historisch laag (we financiëren met gemiddeld 1,5% rente) en hogere rente op het moment dat geld aangetrokken moet worden leidt direct tot dekkingsproblemen en begrotingstekorten. Het gaat er niet alleen om dat de huidige begrotingen in staat zijn alle lasten te dragen. We voelen ook de verplichting en verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat we generaties na ons niet opzadelen met financiële problemen als bijvoorbeeld tot vervanging van investeringen moet worden overgegaan.

We moeten slim omgaan met bijvoorbeeld winsten uit grondexploitatie, erfpachtconstructies, de inzet van reserves en het aantrekken van geld. De komende vier jaar zal dit extra aandacht krijgen.

Financiële vertaling van voorgenomen beleid

In de bijlage bij dit coalitieprogramma is een compleet overzicht ingesloten van de financiële vertaling van het beleid voor de komende vier jaar.

Exploitatie

Het volgende overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de begrotingspositie:

	2019	2020	2021	2022
Begrotingsruimte voor coalitieprogramma	265.000	1.862.000	2.246.000	2.933.000
Voortzetting van t/m 2018 gedekt beleid	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
Nieuw beleid	-866.000	-1.053.000	-1.195.000	-1.237.000
Inzet Beleidsreserve	671.000			
Begrotingsruimte na coalitieprogramma	0	738.000	981.000	1.626.000

Het begrotingsjaar 2019 wordt sluitend gemaakt door inzet van de Beleidsreserve voor een bedrag van afgerond €671.000. Dit jaar is daarmee niet structureel sluitend. De overige jaren 2020-2021-2022 geven overschotten en zijn structureel sluitend.

Beleidsreserve 2019-2022

Hiervan kan het volgende overzicht worden gegeven:

Overheveling vanuit de Algemene Reserve	6.500.000
Voortzetting van t/m 2018 gedekt beleid	-1.200.000
Nieuw beleid	-3.010.000
Dekking begrotingstekort 2019	-671.000
Stand na uitvoering coalitievoornemens	1.619.000

Bijlagen

Financiële mutaties Coalitieprogramma

Financiële mutaties Coalitieprogramma 2018-2022

	2019	2020	2021	2022
Meerjarenperspectief 2019 t/m 2022 op basis van Begroting 2018	-61.224	185.116	65.054	65.054

1. Onontkoombaar

Lasten hal voor de amateurkunst raad 6 februari 2018	-31.000	-31.000	-31.000	-31.000
Verbouwing WIJ dienstencentrum Sprang-Capelle: raad 6 februari 2018	-13.233	-13.233	-13.233	-13.233
Bestendiging bestaand beleid ook naar 2022 toe voor uitvoering IUP				-260.000
Structurele afwijkingen najaarsbericht 2017	-96.178	-96.178	-96.178	-96.178
Hogere bijdrage aan Veiligheidsregio i.v.m. wijziging verdeelmodel	-50.000	-100.000	-150.000	-200.000

Hogere bijdrage aan GGD	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Septembercirculaire 2017 gemeentefonds	34.794	-14.829	-109.914	-163.605
Decembercirculaire 2017 gemeentefonds (geormerkt bedrag armoedebestrijding)	-180.000	-180.000	-180.000	-180.000
Maartcirculaire 2018 gemeentefonds	900.000	2.000.000	3.000.000	4.000.000
VNG fonds GGU	-190.000	-190.000	-190.000	-190.000
A&O fonds	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Rijksvaccinatieprogramma per 01-01-2019 over naar gemeenten	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
Dekking Algemene Uitkering Gemeentefonds	70.000	70.000	70.000	70.000
Bijdrage in snelfietsroute Waalwijk - Den Bosch		-3.500.000		
Dekking in snelfietsroute Waalwijk - Den Bosch vanuit GOL		3.500.000		
Bijdrage in snelfietsroute Waalwijk - Tilburg		-4.400.000		
Dekking snelfietsroute Waalwijk - Tilburg vanuit IUP		2.200.000		
Dekking snelfietsroute Waalwijk - Tilburg vanuit cofinanciering Provincie		2.200.000		
Doorschuiven kapitaallasten insteekhaven van 2020 naar 2021		350.000		
Verhoging OZB niet woningen met 3% i.v.m. bijdrage uitvoering GOL		188.000	188.000	188.000
Nodig als dekkingsmiddel voor GOL		-188.000	-188.000	-188.000
Diverse vervangingsinvesteringen sportaccommodaties			-25.000	-25.000
Dekking door vrijvallende			25.000	25.000

kapitaallasten: vervangingsinvesteringen sportaccommodaties					
Uitpunt/Gebiedsmarketing De Langstraat extra budget	-23.000	-23.000	-23.000	-23.000	-23.000
Hogere opbrengst toeristenbelasting door meer overnachtingen (15.000)	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Totaal onontkoombaar	326.383	1.676.760	2.181.675	2.867.984	
Begrotingspositie gemeente Waalwijk na toevoeging onontkoombaar	265.159	1.861.876	2.246.729	2.933.038	
Toevoeging vanuit de AR in Beleidsreserve 2019-2022	2019	2020	2021	2022	6.500.000
2. Voortzetting incidenteel voor 2018 gedekte opgaven (niet in de jaren daarna)					
1 Behouden wijkkranten in Waalwijk, Sprang-Capelle en Waspik	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000	
2 Kosten inwonerspanel	-34.000	-34.000	-34.000	-34.000	
3 Taalhuis Waalwijk	-22.000	-22.000	-22.000	-22.000	
4 Programmamanagement salariskosten 4 x €100.000	- 400.000	- 400.000			
Salariskosten programmamanager veiligheid gedekt vanuit provinciale gelden OMWB	100.000	100.000			
INZET BELEIDSRESERVE 2019-2022	300.000	300.000			-600.000
5 Extra lasten implementatie Omgevingswet	- 100.000	- 200.000	- 200.000	- 100.000	
INZET BELEIDSRESERVE 2019-2022	100.000	200.000	200.000	100.000	-600.000

Totaal voortzetting incidenteel gedekte opgaven	- 70.000	- 70.000	- 70.000	- 70.000	- 1.200.000
--	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	------------------------

3. Intensivering van beleid dat niet is meegenomen in de begroting 2018					
6	Het huis van Waalwijk t.b.v. activiteiten (geen personele kosten)	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
7	Schakelfunctionaris onderwijs (GGD functionaris)	-43.000	-43.000	-43.000	-43.000
8	Toeleiding naar voor- en vroegschoolse educatie	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
9	Parkeren bij SSC (€200.000 incl. vrachtwagenparkeerplaats)	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
10	Sloop en sanering bij De Wierd (€200.000)	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
11	Hoger opleidingsbudget	-159.000	- 201.000	- 243.000	- 285.000
	Voordeel op Wga college 17 oktober 2017 betreft vervallen premie	56.000	56.000	56.000	56.000
12	Doorontwikkeling strategische visie	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
13	Taken vanuit samenwerking regiogemeenten, Platform Middelgrote Gemeenten	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
	Dekking vanuit (974300) Div. ontwikkelingen o.a. samenwerking	25.000	25.000	25.000	25.000
14	Verbetering P&C cyclus	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
15	Extra budget nieuwe	-80.000	-80.000		

manier van werken Griffie						
		2019	2020	2021	2022	Beleidsreserve
	INZET BELEIDSRESERVE 2019-2022	80.000	80.000			-160.000
16	Programma binnenstad ontwikkelbudget	-75.000	-75.000			
17	Programma economie ontwikkelbudget	-75.000	-75.000			
18	Programma veiligheid ontwikkelbudget	-75.000	-75.000			
19	Programma duurzaamheid ontwikkelbudget	-75.000	-75.000			
16-19	Incidenteel budget voor alle programma's samen voor de periode 2019-2020	-1.000.000				
	INZET BELEIDSRESERVE 2019-2022	1.300.000	300.000			-1.600.000
20	Integrale aanpak sociaal domein	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000	
21	Innovatieve lokale initiatieven jeugdzorg gericht op preventie (aanvullend tot €100.000)	-44.000	-44.000	-44.000		
22	Go Waalwijk structurele verhoging budget voor evenementen	-35.000	-35.000	-35.000		
	Go Waalwijk vervanging toplagen 4 velden (investering van €800.000 in 10 jaar afschrijven)			-100.000	-100.000	

	Go Waalwijk bijdrage in aanleg twee velden van ieder €450.000		-150.000	-150.000	
	Go Waalwijk integrale GO aanpak	- 150.000	-150.000		
	INZET BELEIDSRESERVE 2019-2022	150.000	300.000	150.000	-600.000
23	Renovatie gedateerde sporthallen (indicatieve kosten €3.000.000,- afschrijven in 25 jaar)		-145.000	-145.000	-145.000
24	Maatschappelijke activering structureel	- 150.000	-150.000	-150.000	-150.000
25	Mobiliteit structureel	- 150.000	-150.000	-150.000	-150.000
	Mobiliteit incidenteel	- 200.000			
	INZET BELEIDSRESERVE 2019-2022	200.000			-200.000
26	Data en smart city incidenteel	- 300.000			
	INZET BELEIDSRESERVE 2019-2022	300.000			
27	Extra capaciteit handhaving voor twee jaar en evaluatie	-50.000	-50.000		
	INZET BELEIDSRESERVE 2019-2022	50.000	50.000		-100.000
28	Pilot wekelijkse	-50.000			

zaterdagopenstelling balie publiekszaken					
INZET BELEIDSRESERVE 2019-2022	50.000				-50.000
29 Fractievoorgers (verhoging bestaand budget presentie- gelden met €10.000)	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	
Totaal intensivering van beleid	- 866.000	- 1.053.000	- 1.195.000	- 1.237.000	- 3.010.000
Subtotaal	- 670.841	738.876	981.729	1.626.038	2.290.000
Inzet Beleidsreserve 2019-2022 op begrotingstekort 2019	670.841				
Begrotingspositie gemeente Waalwijk inclusief intensiveringen van beleid	0	738.876	981.729	1.626.038	1.619.159

Toelichting financiële mutaties

Toelichting op de bijlage financiële mutaties coalitieprogramma

Op de voorafgaande pagina's treft u als bijlage aan een overzicht van alle mutaties die vanaf de startpositie (de door de raad vastgestelde begroting 2018 en de daarbij behorende meerjarenramingen) leiden tot het te verwachten begrotingsbeeld. Dit begrotingsbeeld is hiervoor (onder financiële vertaling van voorgenomen beleid) weergegeven en luidt als volgt:

2019 niet structureel sluitend	Sluitend op €0,- door inzet van de reserve Nieuw Beleid voor een bedrag van €670.841.
2020 structureel sluitend	Overschot van €738.876
2021 structureel sluitend	Overschot van €981.729

**2022 structureel
sluitend**

Overschot van €1.626.038

De bijlage is als volgt ingedeeld:

- Meerjarenperspectief 2019 t/m 2022 op basis van begroting 2018
- Onontkoombare aanpassingen
- Beleid dat slechts tot en met 2018 was gedekt en nu wordt toegevoegd
- Intensivering van beleid
- Eindpositie

Van belang is de constatering dat wij een aantal mutaties voor de gehele bestuursperiode 2019 tot en met 2022 hebben geraamd en een aantal mutaties incidenteel voor 1 of 2 jaar. De mutaties voor de gehele bestuursperiode zijn als structureel te beschouwen en zij worden structureel (ten laste van de begrotingsruimte) gedekt. De mutaties voor 1 of 2 jaar zijn als incidenteel te beschouwen en worden uit incidentele middelen gedekt, met name uit de beleidsreserve 2019-2022. Eerder in deze paragraaf hebben wij uiteengezet op welke manier deze reserve van €6.500.000 gevormd wordt. De reserve wordt de komende vier jaar als volgt ingezet:

Nummers bijlage	omschrijving	bedrag
4 en 16-19	Programmamanagement Personeelskosten voor twee jaar + eenmalig budget	2.200.000
5	Implementatie omgevingswet Personeelskosten voor vier jaar	600.000
15	Vernieuwing relatie gemeenteraad en inwoners	160.000
22	Go Waalwijk Personeelskosten voor twee jaar + bijdrage in aanleg twee velden	600.000
25	Mobiliteit eenmalig budget	200.000
26	Data en smart city eenmalig budget	300.000
27	Handhaving Personeelskosten voor twee jaar	100.000
28	Pilot wekelijkse zaterdagopenstelling balie Publiekszaken voor 1 jaar	50.000
	Sluitend maken van het begrotingsjaar 2019	670.841
	Totaal	4.880.841
Beleidsreserve 2019-2022	€6.500.000	
Inzet conform bijlage	<u>€4.880.841</u>	

Resteert

€ 1.619.159

Voor programmamanagement, voor vernieuwing van de relatie gemeenteraad en inwoners, voor integrale GO aanpak en voor handhaving zijn voor 2019 en 2020 de middelen beschikbaar gesteld. Hiervoor hebben we gekozen omdat we in het jaar 2020 voor de kadernota voor de begroting 2021 aan de hand van een gedegen evaluatie de afweging willen maken of we dit beleid willen continueren of beëindigen. Op basis van de begrotingspositie is het mogelijk programmamanagement etc. vanaf 2021 te continueren. Dit vergt een jaarlijks bedrag van €600.000 (programmamanagement) + €80.000 (vernieuwing relatie gemeenteraad en inwoners) + €150.000 (integrale GO aanpak) + €50.000 (handhaving) + €50.000 (wekelijkse zaterdagopenstelling) = €930.000. Wat is er nog beschikbaar na uitvoering van alle voornemens die in het overzicht (de bijlage) zijn verwerkt?

- Een structurele begrotingsruimte van tenminste €738.000 in 2020 oplopend tot €1.626.000 in 2022;
- Een incidentele ruimte in de vorm van nog niet bestede middelen in de beleidsreserve 2019-2022 van €1.619.000;
- Te verwachten winstnemingen uit grondexploitatie voor zover zij leiden tot overschrijding van het door de raad vastgestelde niveau van de reserve grondexploitatie van €5.000.000.

Alle mutaties zijn verder in dit coalitieprogramma toegelicht.

Burgemeester Nol Kleijngeld

Portefeuille

Portefeuille Burgemeester

Maatregelen

C18 | Budget voor extra handhaving; € 50.000 in 2019 en 2020

Omschrijving (toelichting)

C18 | Structureel budget voor doorontwikkeling strategische visie - Waalwijkse LABs; jaarlijks € 25.000

Omschrijving (toelichting)

C18 | Structureel budget voor regionale samenwerking; jaarlijks € 25.000

Omschrijving (toelichting)

C18 | Programmamanagement Binnenstad, Veiligheid en Economie voortzetten + programma Duurzaamheid opzetten, na 2 jaar evaluatie

Omschrijving (toelichting)

C18 | Programma-ontwikkelbudget voor de komende twee jaar is jaarlijks € 75.000 per programma

Omschrijving (toelichting)

C18 | Structureel verhoging budget voor opleidingen t.o.v. 2018; 2019 € 159.000, 2020 € 201.000, 2021 € 243.000 en 2022 € 285.000

Omschrijving (toelichting)

Wethouder John van den Hoven (LokaalBelang)

Portefeuille

1e locoburgemeester

Maatregelen

C18 | Budget voor Buitensportvoorzieningen; € 150.000 in 2019 en 2020 en vervanging van toplagen kunstgrasvelden: € 200.000 in 2019 en € 600.000 in 2020

Omschrijving (toelichting)

C18 | Budget voor Go Waalwijk; € 150.000 in 2018 en 2019

Omschrijving (toelichting)

C18 | Kapitaallasten bij SCC'55; jaarlijks € 8.000 met ingang van 2020

Omschrijving (toelichting)

C18 | Kapitaallasten bij sloop De Wierd; jaarlijks € 8.000 met ingang van 2020

Omschrijving (toelichting)

C18 | Structureel budget voor verbetering P&C cyclus; jaarlijks € 80.000

Omschrijving (toelichting)

C18 | Structureel verhogen Evenementenbudget; jaarlijks met € 35.000

Omschrijving (toelichting)

C18 | Uitvoeringsmaatregelen kunnen worden gedekt uit het Uitvoeringsbudget dat voor alle vier de programma's samen is gereserveerd (€ 1.000.000). Het college beslist over besteding van deze middelen.

Omschrijving (toelichting)

C18 | Structureel budget voor Huis van Waalwijk; jaarlijks € 50.000

Omschrijving (toelichting)

C18 | Structureel budget voor wijkkranten Waalwijk, Sprang-Capelle, Waspik; jaarlijks € 14.000

Omschrijving (toelichting)

Wethouder Ronald Bakker (VVD)

Portefeuille

2e locoburgemeester

Maatregelen

C18 | Incidenteel budget voor data & smart city € 300.000

Omschrijving (toelichting)

C18 | Programma-ontwikkelbudget voor de komende twee jaar is jaarlijks € 75.000 per programma

Omschrijving (toelichting)

C18 | Structureel budget voor innovatie in mobiliteit; jaarlijks € 150.000 en incidenteel € 200.000

Omschrijving (toelichting)

C18 | Structureel budget voor innovatieve pilots; € 150.000 jaarlijks

Omschrijving (toelichting)

C18 | Extra budget voor zaterdagopenstelling; € 50.000 in 2019

Omschrijving (toelichting)

C18 | Uitvoeringsmaatregelen kunnen worden gedekt uit het Uitvoeringsbudget dat voor alle vier de programma's samen is gereserveerd (€ 1.000.000). Het college beslist over besteding van deze middelen.

Omschrijving (toelichting)

Wethouder Dilek Odabasi (Groenlinksaf)

Portefeuille

3e locoburgemeester

Maatregelen

C18 | Structureel verhogen innovatiebudget lokale initiatieven jeugdzorg; jaarlijks met € 44.000 zodat er € 100.000 beschikbaar is

Omschrijving (toelichting)

C18 | Structureel budget voor Integrale Aanpak Sociaal Domein; jaarlijks € 150.000

Omschrijving (toelichting)

C18 | Budget voor implementatie Omgevingswet; € 600.000 in 2019

Omschrijving (toelichting)

C18 | Programma-ontwikkelbudget voor de komende twee jaar is jaarlijks € 75.000 per programma

Omschrijving (toelichting)

C18 | Structureel budget voor Het Taalhuis € 22.000, toeleiding voor- en vroegschoolse educatie € 10.000 en de Schakelfunctionaris € 43.000 jaarlijks

Omschrijving (toelichting)

C18 | Uitvoeringsmaatregelen kunnen worden gedekt uit het Uitvoeringsbudget dat voor alle vier de programma's samen is gereserveerd (€ 1.000.000). Het college beslist over besteding van deze middelen.

Omschrijving (toelichting)

Wethouder Eric Daandels (CDA)

Portefeuille

4e locoburgemeester

Maatregelen

C18 | Budget voor implementatie Omgevingswet; € 600.000 in 2019

Omschrijving (toelichting)

C18 | Programma-ontwikkelbudget voor de komende twee jaar is jaarlijks € 75.000 per programma

Omschrijving (toelichting)

C18 | Uitvoeringsmaatregelen kunnen worden gedekt uit het Uitvoeringsbudget dat voor alle vier de programma's samen is gereserveerd (€ 1.000.000). Het college beslist over besteding van deze middelen.

Omschrijving (toelichting)